

מסורת הש"ס

א) מוסף פ"א דמעלה [ע"פ] ט' כ"א חג א, ס"א ינהו,

נוסחת הריב"ן

א) אם מחייב חטאת ועולה הן כגון מלורע שהביא חטאת בזהמה ועולת בזהמה אם רצה להוסיף עליהן ולהביא מהן חטאת יביא ש"ד: צ' כ"כיי כמוב כחן הד"ה ע"א שחובב לקמן אחר מיבות ילכו לים המלח: ג] עולת נדבה: ד] ועולה צ"ב על משעה [ח: ט] (שחלו) ליתא כ"ט: ו] מחייבת: ז] היינו: ח] ה"ד סתומין דלמר יפלו גבליה טון שהפריש בידה קמא ח"ד לא תימא: ט] אלא דלמר:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה שהפרישו וכו' והביא בהן חטאת: ב) ד"ה ולאפוקי וכו' מזוכה בפני עמו כמפורש דמי והיינו ולאפוקי מהא תנא:

גליון הש"ס

הוב' ד"ה הא דאברת וכו' שהרי יכול להביא בבולין קולה. קרץ למחוק התיבות שהרי יכול להביא בטולן עולה דמהה כ"ט: הוב' ד"ה אמר רבא וכו'. ממותר חטאת ילקח בזה בזהמה והבשר לשם כ"ל:

הגהות מהר"ב

רבינובוג

א] הוב' ד"ה ולאפוקי מהאי תנא וכו' והכי הוא מחייב חטאת ועולה וחסות. מ' וחטאת נמחק: ב] בא"ד וכל קרבנות מיר ויולדת ונרעמו בני חד בקמא. ג' כי ע' תבות דף קמ: ג] בא"ד ובשפיריש טע' ד' ד"ה הא דלמרת מפורשין לא וכו' הגהיה: ט] לתת טעם צדק וכו' דכמו שהחטאת בזה לחובה כך עולה לחובה ולא לנדבה מן ח' דכמו עד לנדבה נמחקו. וי"ב אצל לחובתי משמע חטאת יזכר משאר קרבנות שהחטאת בזה לעולם חובה כ"ל ח"ט. ודברים אלו שייכים לקמן אחר מ' היינו כי אמר קרבנות מיותר. ח"ט: א] ד' בא"ד היינו כי אמר לקרבנות מיותר. י"ב טלן שייך הגהיה דלעיל: ו] בא"ד וכוין דהוא תנא איירי כגון דקאמר לחובתי מהא מסייעו. תיבות מהא מסייעו נמחקו וי"ב משה"ה מסייע ח"ט: ז] א] בשלמא אלו ראשון יתח אלא לפי השני כ"ל ח"ט: ח] ד"ה אמר רבא וכו' אלא ברשב"ל כ"ל: ט] בא"ד כל דבר הבא ממותר אשט ומותר כ"ל:

הגהות התוספות

- י"ל וכו' למד דדמי למיר שמניאין לו.
- כ"ס' ולא.
- י"ל וחמ' בשעה שהפריש.
- י"ל ומה שש

בזה קודם בקדושת עולה יתחלל על בזהמה וז' וי"ע כ'.

מי שאמר פרק רביעי נוזר

שהפרישו מעוט לקנייהן. ואח"כ העשירו א] כגון מלורע אם חיביב חטאת ועולה הן אם רצה להוסיף עליהן ולהביא א) מהן חטאת בזהמה יביא: **מת והיו לו מעוט סתומין יפלו לנדבה**. ואין מוששזין לדמי חטאת שבהן ב]:

ט טמא מביא קניין והואיל דק"ל גבי נוזר טמא הכי אמרי' נמי לגבי נוזר טהור שאם מת והיו לו מעוט סתומין יפלו לנדבה: **ולאפוקי מהא דסניא מי שהיה מחוייב חטאת ואמר הכי עני ג] עולה לנדבה והפריש מעוט ואמר אלו לחובתי רצה להביא בהן חטאת בזהמה לא יביא**. לפי שיש לומר שמא שם עולה חל עליהן ולהביא עולת בזהמה אי אפשר שמא לשם חטאת הפריש אותן המעות ולית להו תקנה וקמ"ל דהכי הוא גבי נוזר ודדמי ליה דחייב בחטאת וצבולה צבת אחת דהתם הוא דלמר הלכה דיפלו לנדבה אצל כל היכא דלח נמחייב בחטאת וצבולה ד] על מעשה אחד לא אמרי' הכי אלא ילכו לים המלח: **ע"א מי שהיה מחוייב חטאת**. דהיינו יולדת עשירה דמביאה חטאת עוף ולא עולת העוף והמרה הרי עלי עולת העוף והפרישה מעוט ואמרה אלו לחובתי רצתה להוסיף ולהביא חטאת בזהמה לא תביא דהא

אינה מחוייבת חטאת בזהמה רצתה להביא עולת בזהמה לא תביא שהיא לא נדרה אלא עולת העוף מת כלומר ממה והיו לה מעוט סתומים ילכו לים המלח משום דאיכא למימר הו'שמא לשם חטאת בלבד הפרישתן שהרי לא הוקצעו כוין ביחד לחטאת העוף ולעולת העוף דעל חטאת העוף היה ו'החיוצ בפני עצמו ועל עולת העוף היתה נדורה בפני עצמו א) דכמפורש דמי ו'האי לאפוקי מהאי תנא דלמר ילכו לים המלח אצל גבי שאר חייבי קניין דחייבים להביא חטאת העוף ועולת העוף הואיל והוקצעו ביחד דעל שניהם נמחייבה צבת אחת הילכך כי מתה והיו לה מעוט סתומין יפלו לנדבה דהויין סתומין מעליא: **אמר רב אשי הא דאמרי'**. גבי מעוט שאם היו מפורשין דדמי חטאת ילכו לים המלח ודמי עולה יקרבו עולה כו' ו'ולח תימא דלח הוו מפורשין ט'אי' לאו דלמר אלו לחטאתי אלא אפילו [אמרן] אלו לחובתי הרי אלו מפורשין ודמי חטאת ילכו לים המלח ודמי עולה יקרבו עולה וכו' והכי דמי סתומים דלמר יפלו לנדבה כגון שהפרישן ביחד חטא ואלו הוציא בשפתים כלום: **אם נפלה דמי חטאת מצנייהן**. אס נאכד או נפרד כשיעור דמי חטאת מצנייהן: **הרי הן כמפורשין**. והשאר לא יפלו לנדבה אצל מביא צדמי חניין עולה וצדמי חניין שלמים בלא לחס: תניא

ולשלמי ועולתי ולא הפרידס כלל מפורשין הן פ"י מפורשים בתערוצת ולא נישנית בהן ההלכה דנימא כיון דדמי חטאת מעורבין בזה יפלו לנדבה חטאת אדרבה כוין ילכו לים המלח ולא' היינו דין דמפורשין דמתניתין דקאמר דעולה תקרב עולה דהתם מצוררין הן מצוררין דמי הללו חטאת והללו לשלמים כל אחד קרבן כדעיו ודמי חטאת לים המלח ולהאי לישנא כי גמירי דסתומים יפלו לנדבה היינו כי אמר אלו לחובתי: הגה"ה יש לתת טעם צדק כשאמר לקרבנות מזירות היו סתומין גמורין שאין במשמעות לשונו חטאת יזכר חטאת מיר ויולדת ונרעמו בני חד י'דכמו שהחטאת בזה לחובה כך עולה לחובה ולא לנדבה: הגה"ה איכא דלמרי כי אמר לחובתי נמי כמפורשין בתערוצת הן וילכו לים המלח דלחובתי משמע לכל חובתי צין לחטאת צין לעולה וסתומים דיפלו לנדבה ח] היינו כי אמר לקרבנות מזירותי שלא פירש חטאת בהן וי"מ משמע נמי דלכל קרבנות קאמר ולא היה יכול להביא צבוין קרבן א' אצל אמר למזירותי גרידא שלא הזכיר קרבנות ויכל להביא צבוין קרבן א' דלמקצת מזירותו משמע ואם מת הלכה: נתקבלה צבויר יפלו לנדבה * שהרי יכול להביא צבוין עולה וקשה דא"כ כי אמר לחובתי דילכו לים המלח ואפי' צבויר וא"כ מאי האי דקאמר לעיל ולאפוקי מהאי תנא כו' וכיון* דההוא תנא איירי כגון דקאמר לחובתי ו'ומהא מסייעו דילכו לים המלח והלא* גם צבוירות נמי כי אמר לחובתי אמרי' להאי לישנא דילכו לים המלח בשלמא לפי' ז] ר"ת ניחא אלו לפי רש"י מאי מפקא וי"ל דסיפא דברייתא לעילט' מפקא דקמי מת והיו לו מעוט סתומין שלא הזכיר עליהם לחובתי אלא אמר אלו יהיו לקרבנות ילכו לים המלח דאי ארישא דוקא קאי היכא דלמר לחובתי לימא מת ילכו לים המלח דמאי האי דקאמר מת והיו מעוט סתומין והא ברישא נמי בסתומין קיימי אלא ודאי אחי למימר סתומים אחריני שלא הזכיר ברישא דברישא איירי דלמר לחובתי וסיפא אחי למימר דאפילו כי אמר לקרבנות דילכו לים המלח וכה"ג כי אמר לקרבנות מזירותי יפלו לנדבה: **אמר רבא הא דאמרן סתומין יפלו לנדבה אם נפלה דמי חטאת מביניהם** [הוא] כמו שהפריש מן קת הצבור ואמר אלו לחטאת והשאר לשאר מזירותי לעולה ולשלמים ומת הרי שאר המעות כמפורשין ואף שהן סתומים בזה לא אמרי' דיפלו כוין לנדבה אלא יביא חניין לעולה וחניין לשלמים והלכה לא נשנית אלא כשדמי חטאת מעורבין בהן וא"ת התינא לר' יוחנן דלמר הלכה בבויר אומר"י דכך נתקבלה ההלכה אלא ח'לר"ש צן לוי דדריש קרא דמותר נדר לנדבה אפילו אין דמי חטאת מעורבין בהן יפלו לנדבה דהאי נמי מותר נדר הוא דכל קרבנות נוזר צנדה לים באים וי"ל דסברה הוא להעמיד קרא מעורבים צהן דוקא דהכי משכחת צעלמא דמותר חטאת צה לנדבה כדאמר צפ' ולד חטאת (תמורה דף כג:) וצבוטים צפרק טבול יוס (דף קא.) זה מדרש דרש היודע הכהן אשם הוא לכהן^ט אשם הוא לה' להביא כל דבר הבא ממותר אשם ח] כ' * ממותר חטאת ילקח בזה בזהמה והבשר לבעלים והעורות לכהנים ולפי שמלינו צעלמא דמותר חטאת צאין לנדבה סברה להעמיד זה הפסוק היכא שהפריש מעוט ודמי חטאת מעורבין בהן:

כו.

מת והיו לו מעות סתומין יפלו לנדבה. אע"פ שדמי חטאת מעורבין בהן: **תני** נוזר וב' דדמי ז'יה. י"מ דהלכה כך נשנית נוזר וכל דדמי ליה. וא"ת צמאי דמי למיר שמביאין^י על דבר אחד שני קרבנות כמו נוזר על מזירותו ויולדת ומלורע שמביאים גם הם על ד"א צ' קרבנות: **ולאפוקי מהאי תנא**. כלומר ר' יוחנן דקאמר

הלכה היא צבויר דמשמע צבויר ולא דבר אחר לאפוקי מהאי תנא דמניא מי שמחוייב חטאת שאכל חלב ולאמר הרי עלי עולה דהיינו נדבה והרי הוא מחוייב חטאת ועולה א] [וחטאת] לא: [עלן] דבר אחד הן שהחטאת צה על החלב והעולה צנדד והפריש מעוט ואמר (צסס)^ב כשהפריש אלו לחובתי ומשמע לכל מה שהיה חיוב לפיך אס רצה להביא צבוין חטאת בזהמה לא יביא עולת בזהמה לא יביא מפני שהן מעורבין ואין לו תקנה עד שיביא צ' בזהמות ויאמר כל מה שיש צמעות אלו לקדושת חטאת יחול על בזהמה ז' וי"ע דמאי שא דלעיל גבי הפריש מעוט רצה להביא חטאת בהן יביא עולה יביא ולא אמרינן דהפרשה היתה לשניהם דוקא אלא צידו להביא מטולן (אלא) או חטאת או עולה וכן לעיל כי מפריש

מעוט למזירותו אמר מפני שראויין להביא צבוין שלמים ושמה י"ל כי אמר בלשון זה לחובתי משמע לכל מה שהוא חיוב הילכך הפרשה היתה לשיטה ולא יוכל להביא צבוין אחד מהם אצל למזירותו או לזרעמו משמע שפיר למקצת מזירותו או למקצת זרעמו ועוד יש לחלק היכא דהפריש למזירותו או לזרעמו ב] וכל* קרבנות נוזר ויולדת וזרעמו צני חד צקתא א) (ויולדה) לבך יכול להביא מתחילה מכל דמי הקן פרידה אחת או חטאת או עולה הילכך כשהשעיר מביא חטאת או עולה אצל הכא דמחוייב חטאת מחלב שאכל ועולה נדורה לאו צני חד צקתא אינון וכשמפריש מעוט ז] לשמס אין יכול להביא מטולן אחת מהן: **מת** והיו לו מעות סתומים יב'וי א"ם המלח וכו'. דכיון דלא מיייתי חטאת ועולה אחד מילתא לא גמירי צה הילכתא דיפלו לנדבה אלא כשהחטאת והעולה צאין צבציל דבר א' אצל היכא שהחטאת בזה על החלב והעולה נדורה לא גמירי צה דיפלו לנדבה: ולאפוקי מהאי תנא. פ"י דלא דמי נוזר למלתיה דהאי תנא ולא פליג ר' יוחנן אהאי תנא ולא האזי תנא ארי' יוחנן: **הא דאמרת מפורשים א**. שגיטו צמטיות דמי חטאת ילכו לים המלח וכו' ולא אמרי' יפלו כוין לנדבה לא תימא דוקא אלו לחטאתי* כגון שהפריש ג' צבורין כל אחד בפני עצמו אצל צבור אחד נדבה אלא אפי' שהפריש צבור אחד ואמר אלו יהא לחטאתי

כעלמא דמותר חטאת מעורבין כיון דדמי חטאת מעורבין בזה מצוררין דמי הללו חטאת והללו לשלמים כל אחד קרבן כדעיו ודמי חטאת לים המלח ולהאי לישנא כי גמירי דסתומים יפלו לנדבה היינו כי אמר אלו לחובתי: הגה"ה יש לתת טעם צדק כשאמר לקרבנות מזירות היו סתומין גמורין שאין במשמעות לשונו חטאת יזכר חטאת מיר ויולדת ונרעמו בני חד י'דכמו שהחטאת בזה לחובה כך עולה לחובה ולא לנדבה: הגה"ה איכא דלמרי כי אמר לחובתי נמי כמפורשין בתערוצת הן וילכו לים המלח דלחובתי משמע לכל חובתי צין לחטאת צין לעולה וסתומים דיפלו לנדבה ח] היינו כי אמר לקרבנות מזירותי שלא פירש חטאת בהן וי"מ משמע נמי דלכל קרבנות קאמר ולא היה יכול להביא צבוין קרבן א' אצל אמר למזירותי גרידא שלא הזכיר קרבנות ויכל להביא צבוין קרבן א' דלמקצת מזירותו משמע ואם מת הלכה: נתקבלה צבויר יפלו לנדבה * שהרי יכול להביא צבוין עולה וקשה דא"כ כי אמר לחובתי דילכו לים המלח ואפי' צבויר וא"כ מאי האי דקאמר לעיל ולאפוקי מהאי תנא כו' וכיון* דההוא תנא איירי כגון דקאמר לחובתי ו'ומהא מסייעו דילכו לים המלח והלא* גם צבוירות נמי כי אמר לחובתי אמרי' להאי לישנא דילכו לים המלח בשלמא לפי' ז] ר"ת ניחא אלו לפי רש"י מאי מפקא וי"ל דסיפא דברייתא לעילט' מפקא דקמי מת והיו לו מעוט סתומין שלא הזכיר עליהם לחובתי אלא אמר אלו יהיו לקרבנות ילכו לים המלח דאי ארישא דוקא קאי היכא דלמר לחובתי לימא מת ילכו לים המלח דמאי האי דקאמר מת והיו מעוט סתומין והא ברישא נמי בסתומין קיימי אלא ודאי אחי למימר סתומים אחריני שלא הזכיר ברישא דברישא איירי דלמר לחובתי וסיפא אחי למימר דאפילו כי אמר לקרבנות דילכו לים המלח וכה"ג כי אמר לקרבנות מזירותי יפלו לנדבה: **אמר רבא הא דאמרן סתומין יפלו לנדבה אם נפלה דמי חטאת מביניהם** [הוא] כמו שהפריש מן קת הצבור ואמר אלו לחטאת והשאר לשאר מזירותי לעולה ולשלמים ומת הרי שאר המעות כמפורשין ואף שהן סתומים בזה לא אמרי' דיפלו כוין לנדבה אלא יביא חניין לעולה וחניין לשלמים והלכה לא נשנית אלא כשדמי חטאת מעורבין בהן וא"ת התינא לר' יוחנן דלמר הלכה בבויר אומר"י דכך נתקבלה ההלכה אלא ח'לר"ש צן לוי דדריש קרא דמותר נדר לנדבה אפילו אין דמי חטאת מעורבין בהן יפלו לנדבה דהאי נמי מותר נדר הוא דכל קרבנות נוזר צנדה לים באים וי"ל דסברה הוא להעמיד קרא מעורבים צהן דוקא דהכי משכחת צעלמא דמותר חטאת צה לנדבה כדאמר צפ' ולד חטאת (תמורה דף כג:) וצבוטים צפרק טבול יוס (דף קא.) זה מדרש דרש היודע הכהן אשם הוא לכהן^ט אשם הוא לה' להביא כל דבר הבא ממותר אשם ח] כ' * ממותר חטאת ילקח בזה בזהמה והבשר לבעלים והעורות לכהנים ולפי שמלינו צעלמא דמותר חטאת צאין לנדבה סברה להעמיד זה הפסוק היכא שהפריש מעוט ודמי חטאת מעורבין בהן:

תניא

עין משפט

נר מצוה

לו א מיי פ"ה מהל' פסולי מוקדשין הל"צ: לח ב מיי שם הל' יג וע"ש צהשגות וככ"מ: לב ג מיי פ"ט מהל' מירות הל"ד:

פ"י הרא"ש

רצה להביא חטאת בהמה יביא וכו' [ולא] מבטיא שאם ירצה להביא בכל המעות חטאת העוף או עולת העוף [דמביא] דלשם עופות (לא) הופרשו אלא אפי' בהמה יכול להביא בהם אם העשיר: תנא צבויר וה"ה לחייבי קניין דדמי ליה שמחוייבים לחטאת ועולה כמו נוזר: ולאפוקי מהא דתנאי מי שזוהה מחריב חטאת שעבר על א' מכל חייבי כריתות שבמבוי על שנגנחן חטאת ואמר הרי עלי עולה והפריש מעוט ואמר אלו לחובתי משמע לכל מה שהחוייב חטאת ועולה או דלמא לחובת חטאת קאמר או לחובת עולה קאמר או לשניהם קאמר. אינו יכול להביא ככולן חטאת ולא ככולן עולה אלא בחציון חטאת ובחציון עולה דמעורבי' הם דמי חטאת ודמי עולה. ואם רוצה להביא בהם חטאת יקח מעוט אחרים ויאמר אם דמי חטאת הם הרי טוב. ואם דמי עולה הם הרי הם מחוללים על מעוט הללו ויקח בראשון חטאת ובושני עולה. וכן אם רוצה להביא מהם עולה יעשה כך ואם רוצה להביא בהם חטאת ועולה יביא בימות ויאמר מה שיש בטעות הללו דמי חטאת יהיו מחוללים על בהמה. ודמי עולה על בהמה זו. ולא דמי לזה דאמר' לעיל רצה להביא חטאת בהמה יביא עולת העוף יביא הדתם בני חדא בקתא גינתו דשיניהם על דבר א' בא. מת והיו לו מעוט סתומים כלומר והנין מעוט אלו סתומים ולא ביזר אם לחטאת אם לעולה או לשניהם כדפרי' ילכו לים המלח ולא גמירי דיפלו לנדבה אלא הזכר דבאין לחובת דבר אחר. ור"ת פ"י ולאפוקי הא דתנאי דהאי תנא פליג אמתי' ולית ליה א) הילכך הוא כחייבי קנין: אלא אפי' אמר אלו לחטאתי ולשלמי מפורשין הן כיון דהזכיר שם קרבן דלא גמירי סתומים יפלו בנדבה אלא בסתומים לגמרי כגון דאמר אלו לחובתי או לקרבנותי אלא אפי' אמר אלו לחובתי מפורשים הם ולא מקרי סתומים אלא באלו לקרבנותי אבל לחובתי יש במשמע לשון חטאת דאינה באה כי אם חובה וכל היכא שתפרשה החטאת לא גמירי: דאמר רבא אם נפלה דמי חטאת מביניהן כגון שאמר אלו לחטאתי:

א) נראה דל"ל וית' ליה הא דמניא כדנייתא אלא הכי הוא כמייבי קנין:

6. י"ל אלו לחטאתי ואילו לעולתי וכו' כגון שהפריש כו'. 7. כ"ס' בלא הלכה. וי"ל בלא הלכה דמתקבלה. ופי' צ"ר. 8. י"ל כיון. 9. נדל"ל דהלא. 10. מיצת לעיל נמחק. 11. י"ל אפשר. 12. מיצת לכהן נמחק.

